

Pelastusjohtajien verkosto 21.8.2020 9-11

9:00 Avaussanat

Pj Pekka Tähtinen

Varatoimitusjohtaja Timo Reina, Kuntaliitto

9:15 Tilaisuuden etenemisen ja pelisääntöjen kuvaus

Karri Vainio ja Vesa-Pekka Tervo, Kuntaliitto

9:20 Teema1: Maakuntien ja pelastustoimen rahoitus

Alustaja Sanna Lehtonen, Kuntaliitto

9:50 Teema2: Pelastustoimen järjestäminen ja ohjaus, yhteistyö kuntien kanssa

Alustaja Vesa-Pekka Tervo

10:50 Yhteenveto

Puheenjohtaja ja alustajat

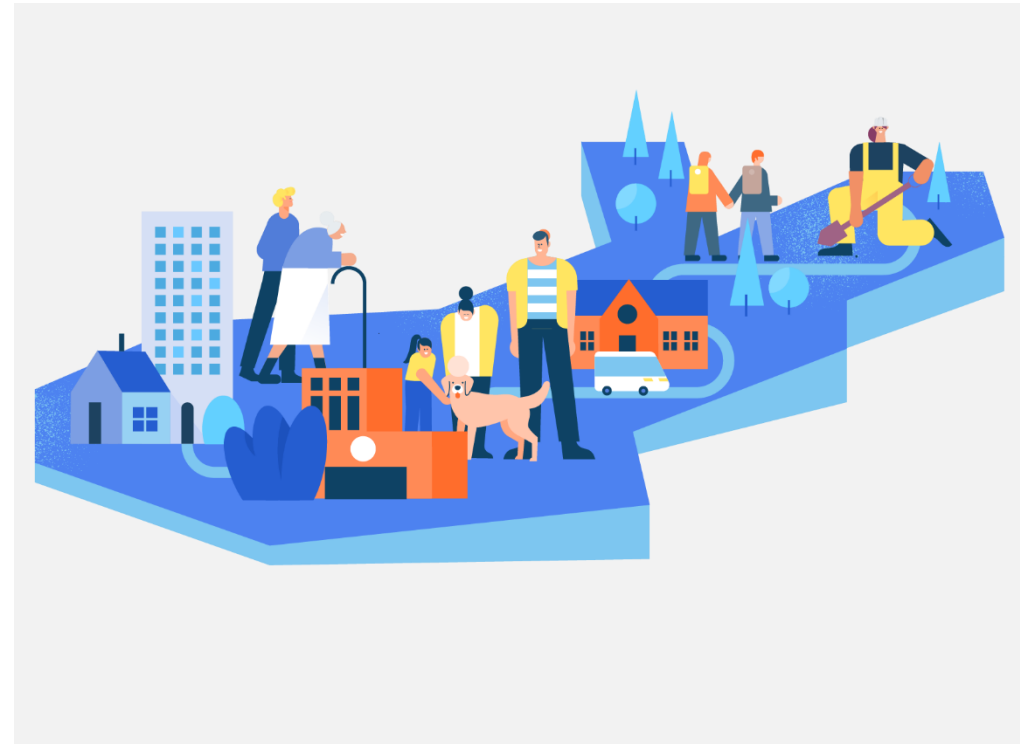
Kuntaliiton johdon puheenvuoro

Pelastusjohtajat pe 21.8.2020

Varatoimitusjohtaja Timo Reina

Lausuntokierros ja lakiluonnosten käsittely kuntaverkostoissa

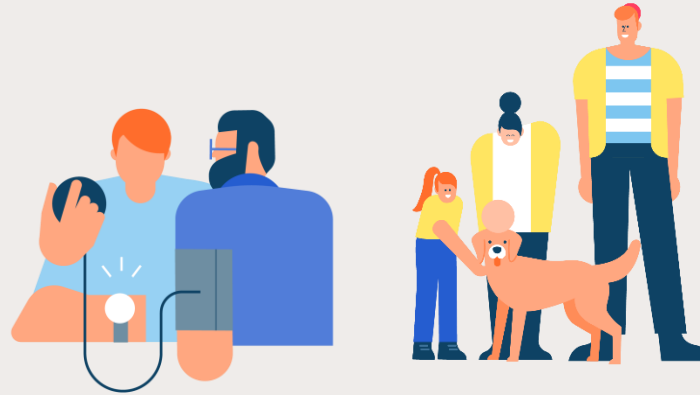
- Kuntatoimijat ovat olleet lähes kokonaan sivussa valmistelusta - lausuntokierroksen merkitys ja näkemysten huomiointi korostuvat
- Kuntaverkostokäsittelyiden tavoitteena on tukea kuntatoimijoita sekä hyödyntää verkostoilta saatavaa palautetta Kuntaliiton oman lausunnon valmistelussa

Kunnille tärkeimpiä kysymyksiä sote-uudistuksessa

Kuntien ja alueiden erilaisuuden huomiointi ja uudistuksen vaiheistus

Painopisteen siirto perustason palveluihin ja ennaltaehkäisevään toimintaan

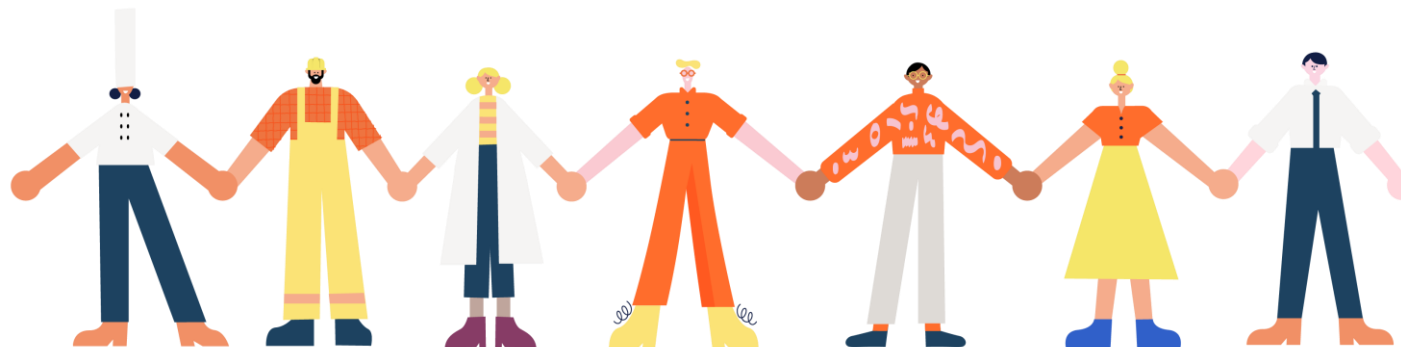

Rahoitus ja vaikutukset kunnille

Lisäksi tietojärjestelmien yhteensovittaminen ja digitalisaation tuomien mahdollisuuksien hyödyntäminen

Tarkempi aikataulu

- Kuntaliiton kuntaverkostokäsittelyt 11.8 – 2.9. (yht. >20 tilaisuutta)
- Verkostokäsittelyiden yhteenveto sote-tulevaisuuspäivä webinaarissa 3.9.
- Kuntaliiton lausuntoluonnoksen julkaisu 8.9
- Sote-uudistus ja lausuntoluonnos esillä myös Kuntamarkkinoilla 9.9- 10.9
- Kuntaliiton lausunnon hyväksyminen ja julkaisu 24.9
- Lausuntokierros päättyy 25.9

Kuntaliiton yhteyshenkilöt lakiluonnoksia koskevissa osa-alueissa

Osa-alue	Vastuuhenkilö
Maakuntien hallinto, suhde kuntiin	Juha Myllymäki
Sote	Tarja Myllärinen
Pelastus	Vesa-Pekka Tervo
Omaisuuksiirrot	Arto Sulonen
Rahoituskysymykset	Sanna Lehtonen
Kielikysymykset	Ida Sulin
Toimeenpano	Karri Vainio

etunimi.sukunimi@kuntaliitto.fi

www.kuntaliitto.fi

The background features a vibrant, abstract design. On the left, there are thick, textured brushstrokes in shades of pink and light blue. The right side of the image is a solid, deep blue, which is sparsely decorated with numerous small, solid black dots of varying sizes. The overall composition is modern and artistic.

KUNTA LIITTO

Pelastusjohtajien verkosto 21.8.2020 9-11

9:00 Avaussanat

Pj Pekka Tähtinen

Varatoimitusjohtaja Timo Reina, Kuntaliitto

9:15 Tilaisuuden etenemisen ja pelisääntöjen kuvaus

Karri Vainio ja Vesa-Pekka Tervo, Kuntaliitto

9:20 Teema1: Maakuntien ja pelastustoimen rahoitus

Alustaja Sanna Lehtonen, Kuntaliitto

9:50 Teema2: Pelastustoimen järjestäminen ja ohjaus, yhteistyö kuntien kanssa

Alustaja Vesa-Pekka Tervo

10:50 Yhteenveto

Puheenjohtaja ja alustajat

Verkostoille toimitetussa kyselyssä kartoitetaan tämänhetkisiä arvioita uudistuksen tavoitteiden toteutumisesta ja kuntien tärkeimpinä pitämien kysymysten huomioinnista..

**Arvio lakiluonnoksista
sote-lakiluonnosten verkostokäsittelyt 2020**

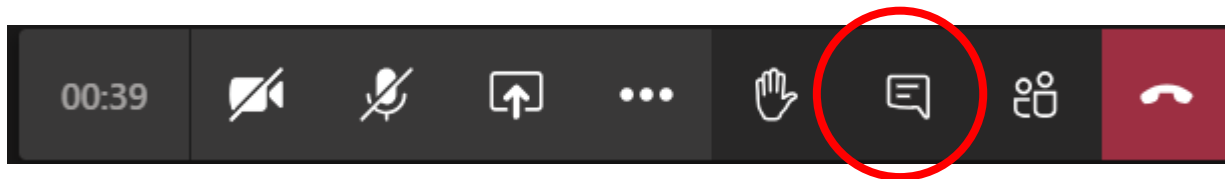
..vastausta toivotaan verkostokäsittelyn jälkeen, niiden kuntien osalta jotka eivät ole toistaiseksi vastanneet

Suora linkki:

<https://link.webropolsurveys.com/Participation/Public/e5e31597-b9ef-40b7-afb2-13e5262ef2e5?displayId=Fin2040954>

Työskentelytavat

- Voit esittää teemojen alustajille kysymyksiä tai käsiteltäviin asioihin kommentteja keskusteluikkunan kautta

- Myös puheenvuoropyynnöt esitetään keskusteluikkunan kautta)
- Puheenjohtaja jakaa puheenvuorot
- Pyydämme ystävällisesti pitämään mikrofonia mykistettynä, kun et ole itse äänessä, taustahälinän minimoimiseksi

Sote-lakiluonnoksen käsittelyä

Pelastusjohtajat

21.8.2020

Sanna Lehtonen

Soten raha-asiat

- 1. Kustannusten ja tulojen siirtolaskenta**
- 2. Kunnan valtionosuus**
- 3. Maakunnan valtionrahoitus**
- 4. Omaisuus ja kiinteistöt**
- 5. Muutuskustannukset**

Laskelmat julkaistu 6/2020

Kuntien talouden tasapainotilan muutos ja sen laskennallinen paine kunnallisveroprosenttiin									
1	VM/KAO								
2	- vuoden 2023								
3	- siirtymävuosi								
4	- kunnan talous								
5	- soten voima								
6	- siirtymävuosi								
7	- lopullisella								
8	- tasapaino								
9	(positiivinen)								
10	Arviolaskelma								
11	> vain siirtymä								
12	muuttuvat ku								
13	Em. tulojen ja								
14	nykyisen ver								
15	- kunnalta siir								
16	HUOM! Koko ma								
17	Siirtymätasauk								
18	* = oletuksena								
19	Kunnat lajitel								
20									
21									
22									
23									
24									
25									
26									
27									
28									
29									
30									
31									
32									
33	nro Koko ma								
34	5 Alajärvi								
35	9 Alavieska								
36	10 Alavieska								
37									
38									

1. Kustannusten ja tulojen siirto kunnilta valtiolle → maakuntiin:

Valtionosuussimulaattori:

Kunnasta siirtyvien kustannusten ja tulojen eriparisuus → muutosrajoitin

2. Vaikutus kuntien talouteen:

Uuden kunnan valtionosuus, kunnan talouden tasapaino ja tasapainon muutos uudistuksessa, siirtymätasausmekanismi

3. Sote-maakuntien valtionrahoitus

Sote-maakuntien rahoitus

Sote-maakuntien valtionrahoitus

Tärkeimmät nostot maakuntien rahoituksesta

Valtion ohjausvalta

- Erittäin vahva **valtion ohjaus** ja tavoite kustannusten hillintään...
- ...mutta koko valtionrahoitus kuitenkin **laskennallista ja yleiskatteista**, maakunnan vapaasti käytettävää tuloa.

Rahoituksen määräytyminen

- Ikärakenne ja palvelutarve
- Olosuhde- ja muut tekijät, mm. hyte
- Investointien rahoitus laskennallisella rahoituksella
- Muutostalouksille ei toistaiseksi ole varattu rahoitusta

Tasausmekanismit

- UUTTA! Maksimimuutos **+/-150 €/as** seitsemän (7) vuoden siirtymäaikana

Maakuntaverotus

- Selvitys kesken

Maakuntien valtionrahoituksen määräytymisperusteet

Sote-maakunnan yleiskatteinen rahoitus 2/2

Määräytymistekijät	Osuus sote-palveluiden rahoituksesta	Osuus pelastustoimen rahoituksesta	Osuus sote-maakuntien yhteenlasketusta rahoituksesta
Asukasperusteisuus	13,424 %	65,000 %	14,622 %
Sosiaali- ja terveydenhuollon tarvetekijät, josta	81,600 %		79,705 %
Terveystuolto	48,274		47,152
Vanhustentuolto	16,141		15,767
Sosiaalituuolto	17.185		16.786
Pelastustoimen riskitekijät		30,000 %	0,697 %
Asukastiheys	1,500 %	5,000 %	1,581 %
Vieraskielisyys	2,000 %		1,954 %
Kaksikielisyys	0,350 %		0,342 %
Saaristoisuus	0,113 %		0,110 %
Saamenkielisyys	0,013 %		0,013 %
Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen	1,000 %		0,977 %

Sote-uudistus

Sote-maakuntien vuosittaisen valtionrahoituksen tason määräytyminen

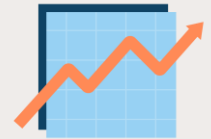
Palvelutarpeen muutos

Säästötavoite: Palvelutarpeen kasvusta hyväksytään vain 80 %

Kustannustason muutos

Perusteena sote-maakuntien kustannusindeksi

Tehtävien ja velvoitteiden muutokset

Olennaista vaikutusarviot

Kustannustason tarkistus

Toteutuneiden kustannusten ja myönnetyn rahoituksen vertailu

+ Sote-maakunnan lisärahoitus

HUOM! Valtion varoista

+ Valtionavustus

Turvaako uudistus julkisen talouden kestävyyyden?

- **Maakunnan kannustimet** kustannusten kasvun hillintään
 - Vahva **valtion ohjaus** eri näkökulmista
 - Palvelutarpeen kasvu huomioidaan vain **80 %**
 - Tavoitteena **1,5 mrd. euron** säästö vuoden 2035 tasolla
 - Sote-maakunnan toistuva rahoitusali jäämä johtaa **arviointimenettelyn** käynnistämiseen
- Riskit?
 - **Pehmeä budjettirajoite** ts. riittääkö valtion ohjauksen uskottavuus?
 - Sosiaali- ja terveyspalvelut ja pelastustoimi lakisääteisiä peruspalveluita, joiden saatavuudesta **valtio viime kädessä vastaa**
 - Kunnat ja maakunnat yhtä ja samaa menoerää suhteessa valtioon
 - Jos maakuntien rahoitus ei riitä, uhka **kuntien valtionosuuksille!**

”On etukäteen mahdoton arvioida luotettavasti, kuinka paljon esitetty rahoitusmalli voisi tuottaa kustannussäästöjä.”

The background features a vibrant, abstract design. On the left, there are thick, textured brushstrokes in shades of pink and light blue. The right side of the image is a solid, deep blue, which is sparsely decorated with numerous small, solid black dots of varying sizes. The overall composition is modern and artistic.

KUNTA LIITTO

Sote-uudistuksen vaikutuslaskelmat (VM 10.6.2020)

Muutos veronmaksajan näkökulmasta maakunnittain

26.6.2020

Sanna Lehtonen @lehtonenKL

Sote-uudistuksen vaikutuslaskelmat (VM 10.6.2020)

Muutos veronmaksajan näkökulmasta

		Vaikutukset (VM 10.6.)				Veronmaksaja-vaikutus	
Kuntia (kpl)	Asukas- määrä 31.12.2018	Uusi maa- kunta	Maa- kunnan kunnat	Keskus- kaupunki ja muut			
	<i>osuus maakunnan väestöstä</i>	€/as	€/as	€/as	€/as	milj. €	
Helsinki	648 042	-150	85		-65	-42,0	
Länsi-Uusimaa	464 302	-150	-57		-207	-96,2	
1 Espoo	283 632 61 %			-91			
9 Muut kunnat, Länsi-Uusimaa	180 670 39 %			-4			
Vantaa ja Kerava	264 420	88	-69		20	5,16	
1 Vantaa	228 166 86 %			-64			
1 Kerava	36 254 14 %			-100			
Keski-Uusimaa	196 997	-150	-26		-176	-34,7	
1 Hyvinkää	46 504 24 %			-76			
5 Muut kunnat, Keski-Uusimaa	150 493 76 %			-10			
Itä-Uusimaa	97 263	150	-83		67	6,50	
1 Porvoo	50 262 52 %			-100			
6 Muut kunnat, Itä-Uusimaa	47 001 48 %			-65			

Sote-uudistuksen vaikutuslaskelmat (VM 10.6.2020)

Muutos veronmaksajan näkökulmasta

Vaikutukset (VM 10.6.)

Kuntia (kpl)	Asukas- määrä 31.12.2018		Uusi maa- kunta	Maa- kunnan kunnat	Keskus- kaupunki ja muut	Veronmaksaja- vaikutus	
	<i>osuus maakunnan väestöstä</i>		€/as	€/as	€/as	€/as	milj. €
Varsinais-Suomi	478 582		-19	31		12	5,64
1 Turku	191 331	40 %			39		
26 Muut kunnat, Varsinais-Suomi	287 251	60 %			25		
Satakunta	218 624		19	1		19	4,26
1 Pori	84 403	39 %			-22		
16 Muut kunnat, Satakunta	134 221	61 %			15		
Kanta-Häme	171 364		150	-38		112	19,1
1 Hämeenlinna	67 532	39 %			-48		
10 Muut kunnat, Kanta-Häme	103 832	61 %			-32		
Pirkanmaa	515 095		-50	19		-31	-15,9
1 Tampere	235 239	46 %			60		
21 Muut kunnat, Pirkanmaa	279 856	54 %			-15		

Erityis-
huomion
arvoiset!

Sote-uudistuksen vaikutuslaskelmat (VM 10.6.2020)

Muutos veronmaksajan näkökulmasta

Vaikutukset (VM 10.6.)

Kuntia (kpl)	Asukas- määrä 31.12.2018		Vaikutukset (VM 10.6.)			Veronmaksaja- vaikutus	
			Uusi maa- kunta	Maa- kunnan kunnat	Keskus- kaupunki ja muut	€/as	milj. €
	<i>osuus maakunnan väestöstä</i>		€/as	€/as	€/as	€/as	milj. €
Päijät-Häme	200 629		150	-66		84	16,9
1 Lahti	119 951	60 %			-100		
8 Muut kunnat, Päijät-Häme	80 678	40 %			-15		
Kymenlaakso	173 388		-150	24		-126	-21,9
1 Kouvola	83 177	48 %			46		
6 Muut kunnat, Kymenlaakso	90 211	52 %			4		
Etelä-Karjala	128 756		13	-42		-29	-3,79
1 Lappeenranta	72 699	56 %			-27		
8 Muut kunnat, Etelä-Karjala	56 057	44 %			-62		
Etelä-Savo	144 615		53	5		57	8,29
1 Mikkeli	53 818	37 %			-64		
13 Muut kunnat, Etelä-Savo	90 797	63 %			46		

Erityis-
huomion
arvoiset!

Sote-uudistuksen vaikutuslaskelmat (VM 10.6.2020)

Muutos veronmaksajan näkökulmasta

Vaikutukset (VM 10.6.)

Kuntia (kpl)	Asukas- määrä 31.12.2018		Vaikutukset (VM 10.6.)			Veronmaksaja- vaikutus	
			Uusi maa- kunta	Maa- kunnan kunnat	Keskus- kaupunki ja muut	€/as	milj. €
		<i>osuus maakunnan väestöstä</i>	€/as	€/as	€/as	€/as	milj. €
Pohjois-Savo	245 602		-92	39		-53	-13,1
1 Kuopio	118 664	48 %			70		
17 Muut kunnat, Pohjois-Savo	126 938	52 %			10		
Pohjois-Karjala	162 240		150	-57		93	15,2
1 Joensuu	76 551	47 %			-82		
11 Muut kunnat, Pohjois-Karjala	85 689	53 %			-33		
Keski-Suomi	275 521		150	-57		93	25,6
1 Jyväskylä	141 305	51 %			-75		
22 Muut kunnat, Keski-Suomi	134 216	49 %			-39		
Etelä-Pohjanmaa	189 715		125	37		162	30,7
1 Seinäjoki	63 288	33 %			40		
16 Muut kunnat, Etelä-Pohjanmaa	126 427	67 %			35		

Erityis-
huomion
arvoiset!

Sote-uudistuksen vaikutuslaskelmat (VM 10.6.2020)

Muutos veronmaksajan näkökulmasta

Vaikutukset (VM 10.6.)

		Asukas- määrä 31.12.2018		Uusi maa- kunta	Maa- kunnan kunnat	Keskus- kaupunki ja muut	Veronmaksaja- vaikutus	
Kuntia (kpl)				€/as	€/as	€/as	€/as	milj. €
		osuus maakunnan väestöstä						
Pohjanmaa		180 794		-150	64		-86	-15,6
1	Vaasa	67 552	37 %			97		
14	Muut kunnat, Pohjanmaa	113 242	63 %			44		
Keski-Pohjanmaa		68 437		150	41		191	13,1
1	Kokkola	47 657	70 %			19		
7	Muut kunnat, Keski-Pohjanmaa	20 780	30 %			92		
Pohjois-Pohjanmaa		412 161		108	13		121	50,0
1	Oulu	203 567	49 %			-12		
29	Muut kunnat, Pohjois-Pohjanmaa	208 594	51 %			38		
Kainuu		73 061		39	53		93	6,76
1	Kajaani	36 973	51 %			100		
7	Muut kunnat, Kainuu	36 088	49 %			5		
Lappi		178 522		150	50		200	35,8
1	Rovaniemi	62 922	35 %			100		
20	Muut kunnat, Lappi	115 600	65 %			23		

Pelastusjohtajien verkosto 21.8.2020 9-11

9:00 Avaussanat

Pj Pekka Tähtinen

Varatoimitusjohtaja Timo Reina, Kuntaliitto

9:15 Tilaisuuden etenemisen ja pelisääntöjen kuvaus

Karri Vainio ja Vesa-Pekka Tervo, Kuntaliitto

9:20 Teema1: Maakuntien ja pelastustoimen rahoitus

Alustaja Sanna Lehtonen, Kuntaliitto

9:50 Teema2: Pelastustoimen järjestäminen ja ohjaus, yhteistyö kuntien kanssa

Alustaja Vesa-Pekka Tervo

10:50 Yhteenveto

Puheenjohtaja ja alustajat

Pelastustoimen järjestäminen ja ohjaus, yhteistyö kuntien kanssa

Vesa-Pekka Tervo

Pelastustoimen järjestäminen ja ohjaus

Esityksen perustelut

- Nykyiset ohjaus- ja omistajuussuhteet ovat johtaneet siihen, että on **vaikea saada aikaan ratkaisuja, jotka johtaisivat valtakunnallisiin tai yhdenmukaisiin toimintamalleihin, yhteisiin tietojärjestelmiin taikka yhdenmukaiseen palvelutarjontaan**. Pelastustoimen järjestelmästä on muodostunut hajanainen eikä se kykene riittävän hyvin toteuttamaan **suuria valtakunnallisia uudistuksia**. Järjestelmä ei myöskään sovellu hyvin vastaamaan Euroopan unionin pelastuspalvelumekanismiin ja kansainvälisen toiminnan haasteisiin. Pelastustoimessa ei ole panostettu riittävästi tutkimukseen ja kehittämiseen.
- Johtopäätöksenä oli, että pelastustoimen johtamista ja ohjausta tulee selkeyttää. Pelastustoimen palvelut tulee mitoittaa nykyistä paremmin riskiarvioinnin sekä palvelujen tarpeen perusteella. Tämä merkitsee tietojohdamisen menetelmien käyttöönottoa ja tiedon hyödyntämistä palvelujen suunnittelun perusteena.
- Pelastuslaitosten on oltava johdettavissa valtakunnallisesti ja niiden **on kyettävä toimimaan yhteistyössä keskenään sekä muiden pelastustoimintaan osallistuvien viranomaisten kanssa**. Tämä edellyttää valtakunnallista ohjausta ja johtamista.

Sote-maakunnan itsehallinnollinen luonne

- Ohjaustarpeen tulee olla tasapainossa sote-maakunnallisen itsehallinnon kanssa. Lakiehdotuksen voimakkaampi ja keskitetympi ohjaus on rajoitettu siihen osaan sote-maakuntien toimintaa, jolla nimenomaan **turvataan kansalaisten perusoikeuksia kuten henkeä, terveyttä ja omaisuutta ja joka on tarpeen järjestää valtakunnallisesti yhdenmukaisesti.**
- Uudistukselle on asetettu tavoitteeksi muun muassa palvelujen saatavuuden parantaminen sekä hyvinvointi ja terveyserojen kaventaminen, jotka edellyttävät valtionohjauksen vahvistamista. **Mitä yksityiskohtaisempaa valtion ohjaus on, sitä enemmän rahoituksen tulisi olla valtion rahoitusta.**
- Pelastustoimen palvelujen järjestäjän koko ei muutu. Esimerkiksi vaikutuksia valmiuteen ja varautumiseen ei pelastustoimen osalta kuvattu. Lisäarvo oletetaan syntyvän valtion ohjauksesta.

Pelastustoimi - sote

- **Pelastustoimi ei kuitenkaan ole osa sosiaali- ja terveydenhuoltoa, vaan se on oma erillinen ja asemaltaan sosiaali- ja terveydenhuoltoon rinnasteinen toimialansa myös sote-maakunnassa (perusteluosa).** Pelastustoimen organisoiminen sosiaali- ja terveystoimen palvelurakenteen uudistamisen kanssa yhdenmukaisen aluejaon ja järjestämismallin pohjalta on välttämätöntä, koska sillä turvataan pelastustoimen mahdollisuus jatkossakin suorittaa ensihoito- ja ensivastetehtäviä sen mukaan kuin sote-maakunta päättää.
- Järjestäjä - tuottaja vaatimuksen poistuminen merkitsee, että pelastustoimea ei määritetä. Maakunta hoitaa asian tavallaan joko pelastuslaitoksen ollessa osa maakuntaorganisaatiota tai jollain muulla maakunnan päättämällä tavalla. Säädökset eivät kohdennu ”pelastuslaitokseen” vaan maakuntaan. (Kenelle ei-yleisrahoitteinen pelastustoimen rahoitus lainsäädännössä ohjattaisiin, jos sellainen toivottaisiin yleiskateellisen sijasta?)
- Mikä on erillisen ja soteen rinnasteisen toimialan tunnusmerkistö:
 - ...
 - ...
 - ...

5 § Tehtävien kokoaminen suurempiin kokonaisuuksiin

- Jos se on välttämätöntä palvelujen saatavuuden, yhdenmukaisuuden tai laadun turvaamiseksi taikka tehtävien vaativuuden tai niistä johtuvien suurten kustannusten perusteella, seuraavia tehtäviä voidaan koota yhden tai useamman sote-maakunnan järjestettäväksi:
 - 1) valtakunnalliset ja alueelliset tike ja jokejärjestelyt ja muu pelastustoiminnan johtamisen erityisvalmius;
 - 2) kemiallisten ja säteilytilanteiden ja muun vaativan pelastustoiminnan edellyttämä erityisvalmius;
 - 3) merellinen pelastustoiminta;
 - 4) merialueen öljyvahinkojen torjunta rannikolla ja saaristossa;
 - 5) pelastustoimeen kuuluvan kansainvälisen avun antamisen tai vastaanottamisen edellyttämä erityisvalmius;
 - 6) pelastustoimen poikkeusoloihin varautumisen edellyttämät materiaaliset valmiudet ja poikkeusolojen toiminnan etukäteisvalmisteluiden alueellinen koordinaatio.

Koottavista tehtävistä sekä niistä sote-maakunnista, joihin tehtävät kootaan, voidaan säätää valtioneuvoston asetuksella. Ennen valtioneuvoston asetuksen antamista on kuultava niitä sote-maakuntia, joita asia koskee.

Lähtökohta hyväksyttävissä? Toteutus sopimustekniikalla.

6 § Palvelutasopäätös

- Palvelutasopäätös on toimitettava arvioitavaksi aluehallintovirastolle. Jos palvelutasopäätös aluehallintoviraston arvion perusteella on puutteellinen, aluehallintovirasto voi palauttaa sen sote-maakuntaa kuultuaan sote-maakunnalle täydennettäväksi. Puutteiden korjaamiselle on asetettava määräaika.
- Sote-maakunnan on tehtävä uusi palvelutasopäätös myös, jos uhkat, riskit tai valtioneuvoston 8 §:n nojalla vahvistamat strategiset tavoitteet muuttuvat oleellisesti.
- Sisäministeriön asetuksella voidaan säätää tarkemmin palvelutasopäätösten sisällön **perusteista, rakenteesta ja seurannasta** sekä **aluehallintoviraston suorittamasta arvioinnista**.
- Laillisuusvalvonta sellaisenaan on tarpeen järjestää. Esitetty käytäntö vastannee nykyistä menettelyä ellei asetuksella pyritä liiaksi yksityiskohtaistamaan palvelutasopäätöksen sisällön valvontaa?

8 § Valtakunnalliset tavoitteet pelastustoimen järjestämiselle

- Valtioneuvosto vahvistaa joka neljäs vuosi. Tavoitteissa on määriteltävä:
 - 1) tavoitteet pelastustoimen palveluiden yhdenvertaisen toteutumisen ja palveluiden vaikuttavuuden turvaamiseksi sekä yhdenvertaisuuden ja sukupuolten tasa-arvon edistämiseksi;
 - 2) tavoitteet turvallisuuden edistämiseksi ja sote-maakuntien ja kuntien ja muiden toimijoiden väliselle tätä koskevalle yhteistyölle pelastustoimessa;
 - 3) pelastustoimen kehittämisen valtakunnalliset strategiset tavoitteet;
 - 4) pelastustoimen tiedonhallinnan kehittämisen valtakunnalliset strategiset tavoitteet;
 - 5) tavoitteet sote-maakuntien väliselle yhteistyölle pelastustoimessa;
 - 6) tavoitteet sote-maakuntien pelastustoimen tuottavuuden ja kustannusvaikuttavuuden lisäämiselle;
 - 7) yleiset linjaukset pelastustoimen laajakantoisista investoinneista;
 - 8) tavoitteet pelastustoimen alueellisen ja valtakunnallisen valmiuden ja varautumisen toteuttamiseksi.

Valtioneuvoston vahvistamien valtakunnallisten tavoitteiden toteutumista on seurattava ja arvioitava vuosittain.

Arviointi maakunnan tehtävä vaikka kuulostaa AVI:n peruspalvelujen arvioinnilta?

9§ Pelastustoimen neuvottelukunta

- Sisäministeriön yhteydessä toimii pelastustoimen neuvottelukunta. Sen tehtävänä on:
 - 1) seurata ja arvioida pelastustoimen järjestämisen toteutunutta ja tulevaa kehitystä;
 - 2) **tehdä ehdotuksia pelastustoimen valtakunnallisiksi tavoitteiksi** sekä käsitellä 8 §:n 4 momentissa tarkoitettut sisäministeriön aloitteet ja sote-maakuntien esitykset niiden muuttamiseksi;
 - 3) edistää pelastustoimen tiedonhallinnan strategisten tavoitteiden toteutumista;
 - 4) käsitellä sote-maakuntien pelastustointa koskevan lainsäädännön kehittämistarpeita ja muita pelastustoimen kehittämistarpeita;
 - 5) käsitellä muita periaatteellisesti tärkeitä ja laajakantoisia sote-maakuntien pelastustoimea koskevia valtion toimenpiteitä;
 - 6) edistää valtakunnallisten ja alueellisten toimijoiden yhteistyötä.

Valtioneuvosto asettaa neuvottelukunnan neljäksi vuodeksi kerrallaan. Neuvottelukunnassa on sote-maakuntien sekä sisäministeriön ja muiden sote-maakuntien tehtävien ohjaamisesta vastaavien ministeriöiden edustus.
- Neuvottelukunnan tehtävistä, kokoonpanosta ja jaostoista voidaan säätää tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.
- Yleensä neuvottelukunta ei ole ohjauksen, vaan (asiakas)palautteen käsittelyn rakenne?

10 § Sisäministeriön neuvottelut sote-maakunnan kanssa

- SM neuvottelee erikseen kunkin sote-maakunnan kanssa vuosittain sote-maakunnan järjestämisvastuuseen kuuluvien pelastustoimen tehtävien toteuttamisesta. Myös VM osallistuu. Neuvottelujen tarkoituksena on ohjata sote-maakuntaa pelastustoimen järjestämisessä sekä edistää SMn ja sote-maakunnan välistä yhteistyötä.
- Neuvotteluissa seurataan ja arvioidaan sote-maakunnan järjestämisvastuun toteutumista. Lisäksi neuvotteluissa sovitaan sote-maakunnan pelastustoimen seuraavan vuoden tavoitteista sekä niitä tukevista toimenpiteistä. SM voi antaa sote-maakunnalle toimenpide-ehdotuksia seuraavalle vuodelle.
- Maakunnan järjestämisvastuun toteutumisen seurannassa ja arvioinnissa hyödynnetään sote-maakunnan **vuosittaista selvitystä** sekä tarkoitettua aluehallintoviraston **asiantuntija-arvioita**.
- Asiakirjaan kirjataan pelastustoimen järjestämisen kokonaisuuden toteutuminen, neuvotteluissa sovitut **seuraavan vuoden keskeiset tavoitteet ja niitä tukevat toimenpiteet sekä sisäministeriön mahdollisesti antamat toimenpide-ehdotukset**.

11 § Sote-maakunnan investointi-suunnitelma

- Sisäministeriö tekee päätöksen esitetyn investointisuunnitelman pelastustoimea koskevan osan hyväksymisestä. Sisäministeriö voi hylätä esitetyn pelastustoimea koskevan investointisuunnitelman osan, jos:

1) **siinä ei ole osoitettu rahoitusta kaikille siihen sisältyville investoinneille** ja investointeja vastaaville sopimuksille;

2) on ilmeistä, että siihen sisältyvä vaikutuksiltaan laajakantoinen tai taloudellisesti merkittävä investointi tai investointia vastaava sopimus voitaisiin toteuttaa kustannustehokkaammin sote-maakuntien välisenä yhteistyönä; tai

3) on ilmeistä, että siihen sisältyvä vaikutuksiltaan laajakantoinen tai taloudellisesti merkittävä investointi tai investointia vastaava sopimus taikka luovutus ei edistäisi pelastustoimen kustannusvaikuttavaa järjestämistä.

- Tämän momentin vastainen sote-maakunnan päätös tai oikeustoimi on mitätön.
- Käytännössä kahlitsee investoinnit ellei maakunnille tule verotusoikeutta?

13 § Sote-maakunnan seuranta- ja arviointivelvollisuus

- Sote-maakunnan on laadittava vuosittain selvitys pelastustoimen palveluiden toteutumisesta ja talouden tilasta alueellaan. Selvityksessä on kuvattava ja arvioitava, miten pelastustoimen valtakunnalliset tavoitteet, sisäministeriön ja sote-maakunnan vuosittaisissa neuvotteluissa sovitut tavoitteet ja niitä tukevat toimenpiteet sekä mahdolliset sisäministeriön antamat toimenpide-ehdotukset on toteutettu sote-maakunnassa. Lisäksi selvitykseen on sisällytettävä sote- maakunnan alustava esitys 11 §:ssä tarkoitetuksi investointisuunnitelmaksi. Selvitys tulee toimittaa **sisäministeriölle ja asianomaiselle aluehallintovirastolle**.
- Sisäministeriön asetuksella voidaan säätää tarkemmin 1 momentissa tarkoitetun seurannan vähimmäistietosisällöstä, 2 momentissa tarkoitettuun selvitykseen tulevista tiedoista sekä **ajankohdasta**, jolloin selvitys on toimitettava sisäministeriölle ja aluehallintovirastolle.
- Menettely tuottaa päällekkäistä tekemistä SM:öön ja AVI:eihin? Lisäksi asetustaso voi viedä liian yksityiskohtaiselle tasolle.

14 § Aluehallintoviraston asiantuntija-arvio

- Aluehallintovirasto valmistelee alueellaan pelastustoimen palvelutason ja rahoituksen tason riittävyyden arvioimiseksi sote-maakunnittain vuosittain asiantuntija-arvion. Asiantuntija-arviot toimitetaan sisäministeriölle ja julkaistaan julkisessa tietoverkossa.
- Aluehallintovirastojen arvioista kootaan sisäministeriölle valtakunnallinen asiantuntija-arvio. **Valtakunnallisen asiantuntija-arvion kokoamisesta vastaava aluehallintovirasto hyödyntää asiantuntija-arvioiden laatimisessa 1 momentissa tarkoitettuja muiden aluehallintovirastojen arvioita sekä sote-maakuntien 13 §:n 2 momentissa tarkoitettuja selvityksiä.**
- **Sisäministeriön asetuksella voidaan säätää tarkemmin tiedoista, joiden tulee sisältyä 1 ja 2 momentissa tarkoitettuun aluehallintoviraston selvitykseen sekä ajankohdasta, jolloin raportit on toimitettava sisäministeriölle.**
- Onko tämä oikea säätämisen taso? Säädetään raporttien toimittamisen ajankohdista ja aineistoista, joita tulee hyödyntää? Onko SM:llä ja AVI:eilla keskinäistä yhteistoimintaa?

15 § Sisäministeriön vuosittainen selvitys

- Sisäministeriö laatii vuosittain valtakunnallisen selvityksen, jossa arvioidaan kansallisia, alueellisia ja paikallisia tarpeita sekä onnettomuus- tai muita uhkia vastaavan laadukkaan ja kustannusvaikuttavan pelastustoimen toteutumista. Selvityksessä hyödynnetään 13 §:ssä tarkoitettuja sote-maakuntien selvityksiä ja 14:ssä tarkoitettua aluehallintovirastojen asiantuntija-arviota. Selvityksen tulee sisältää ehdotus tarvittavista toimenpiteistä julkisen talouden suunnitelman, valtion talousarvion sekä 8 §:ssä tarkoitettujen pelastustoimen valtakunnallisten strategisten tavoitteiden laatimista sekä muuta valtakunnallista ohjausta varten.

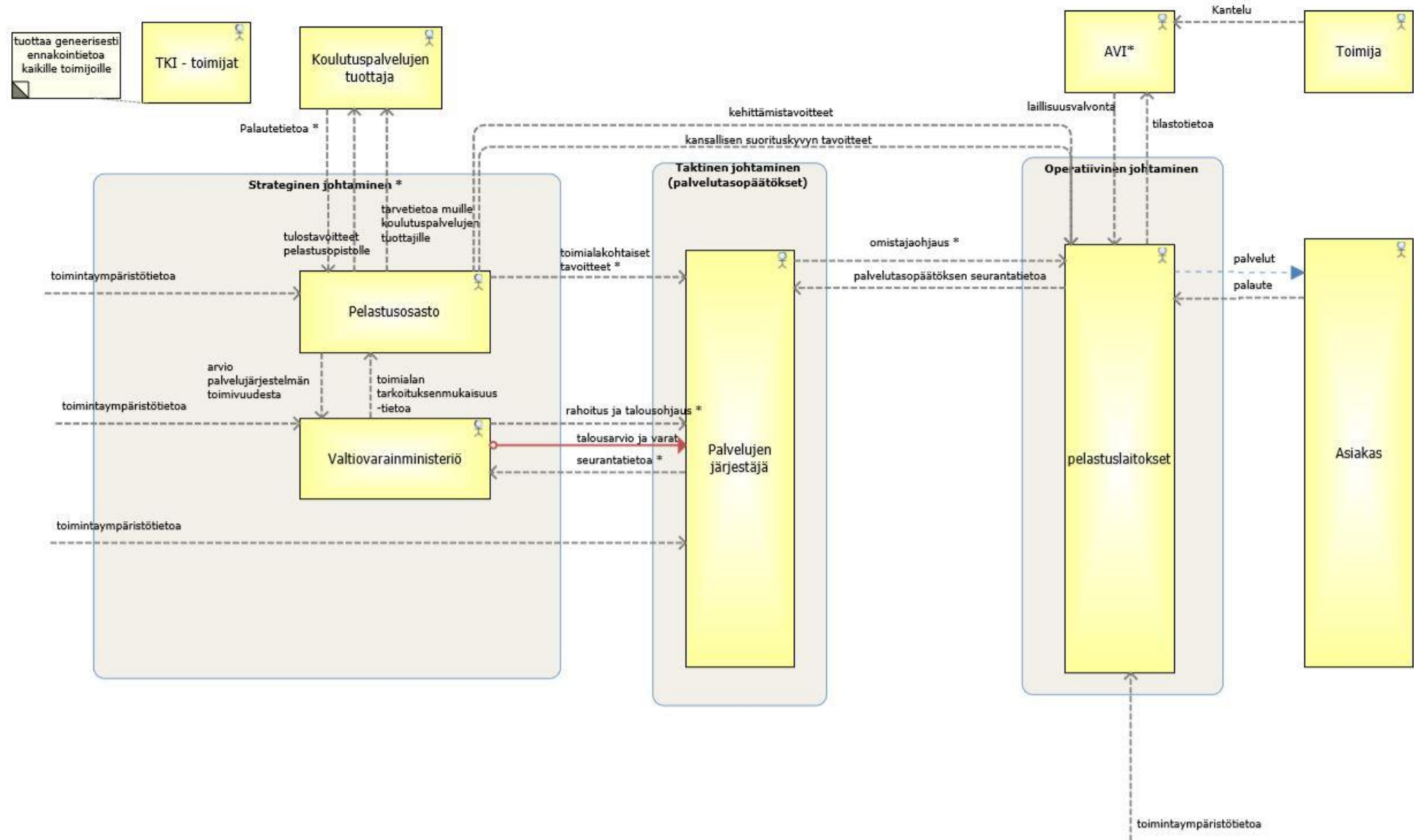
16 § Sote-maakunnan pelastustoimen omavalvonta

- Sote-maakunnan on tämän lain mukaisessa toiminnassaan varmistettava omavalvonnalla tehtäviensä **lainmukainen** hoitaminen. Sote-maakunnan on varmistettava pelastustoimen **palvelujen saatavuus, laatu ja vaikuttavuus**.
- Sote-maakunnan on laadittava järjestämisvastuuseensa kuuluvista pelastustoimen tehtävistä ja palveluista omavalvontaohjelma. Omavalvontaohjelma sekä omavalvontaohjelman toteutumisen seurantaan perustuvat havainnot ja niiden perusteella tehtävät toimenpiteet on toimitettava asianomaiselle aluehallintovirastolle sekä julkaistava julkisessa tietoverkossa ja muilla niiden julkisuutta edistävillä tavoilla.
- Sisäministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä omavalvontaohjelman sisällöstä ja laatimisesta sekä ohjelmaan sisältyvästä suunnitelmasta laadunhallinnan ja palvelujen kehittämiseksi sekä ajankohdasta, jolloin ne on toimitettava aluehallintovirastolle.
- Pelastuslaitosten omavalvontamalli valmis. Se sovitettava maakunnan omavalvontaohjelmaan. Asetuksen pysyttävä oikealla tasolla, omavalvonta ei lähtökohtaisesti valvonnan vaan toteuttavan tahon laadunhallinnan väline.

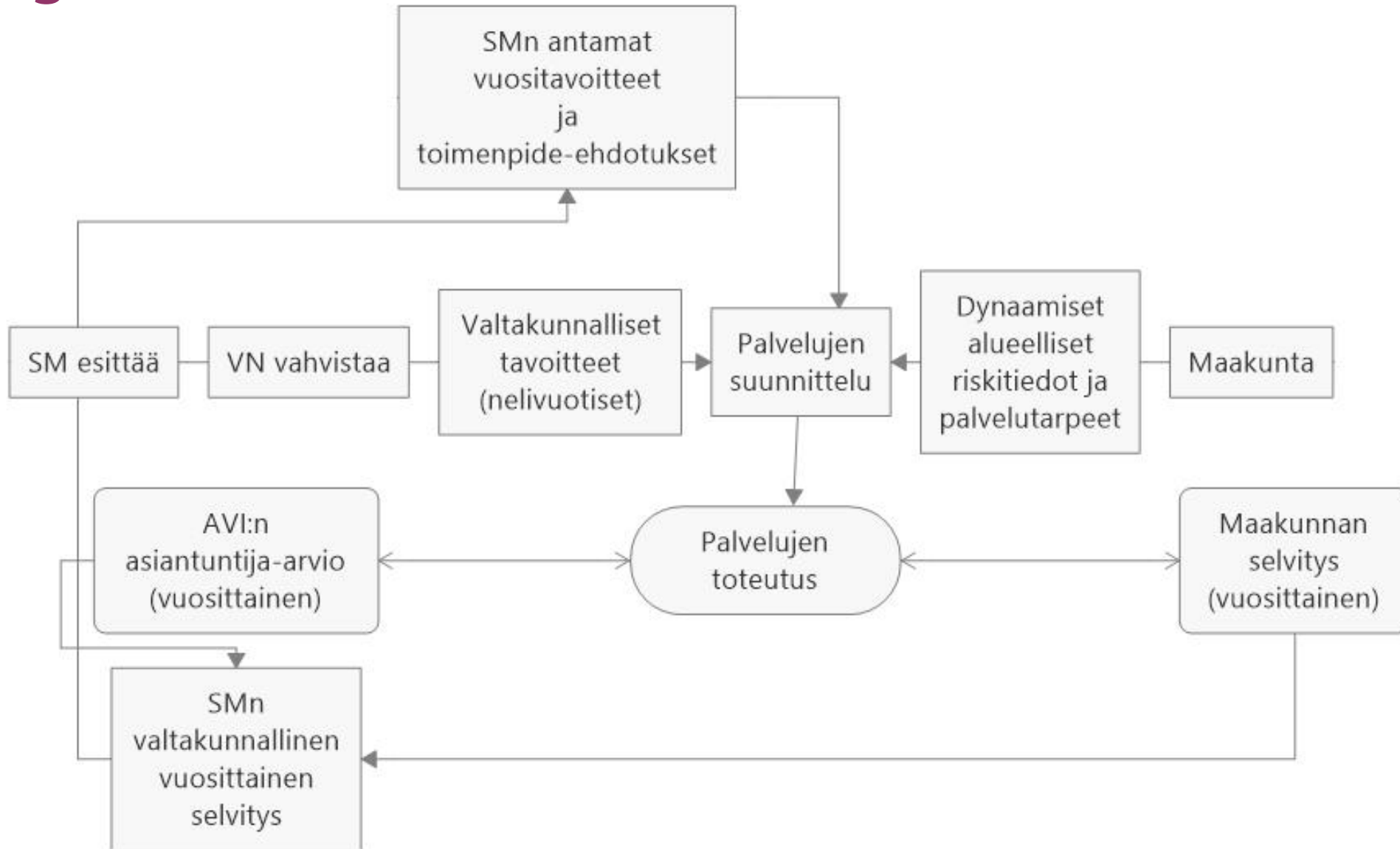
17 § Pelastustoimen valvonta ja siihen liittyvä ohjaus (ja) 18 § Pelastustoimen palvelutason valvonta

- Sisäministeriö vastaa pelastustoimen yleisestä valvonnasta ja siihen liittyvästä ohjauksesta.
 - Aluehallintovirasto valvoo pelastustointa sekä pelastustoimen palvelujen saatavuutta ja tasoa toimialueellaan.
- /
- Aluehallintoviraston tehtävänä on valvoa, että sote-maakunnan pelastustoimen palvelutaso on riittävä.
 - Jos palvelutasossa on aluehallintoviraston arvion mukaan huomattavia puutteita tai epäkohtia eikä niitä korjata aluehallintoviraston asettamassa määräajassa, aluehallintovirasto voi määräajassa velvoittaa sote-maakunnan oikaisemaan sen, mitä on tehty tai lyöty laimin.
- 2 Määräyksen tehosteeksi voidaan asettaa uhkasakko.

SM-Järjestäjä: pelastustoimen toimijoiden vuorovaikutus, nykytila + (johtaminen, ohjaus, valvonta) 13.9.2019

Ohjausrakenne pl. PTP ja AVI:n palvelutason valvonta

Onko järjestäjätahon ohittavaa suoraa SMn ohjausta "pelastuslaitokseen"?

Pelastustoimen yhteistyö kuntien kanssa

Kunnat mainittu?

- Sisäministeriön neuvottelut sote-maakunnan kanssa

5) turvallisuuden edistäminen ja tätä koskeva yhteistyö valtakunnallisten ja alueellisten viranomaisten, **kuntien** ja muiden toimijoiden kanssa;

Kunnat mainitsematta

- Kunnat eivät mukana pelastustoimen neuvottelukunnassa?
- Kunnat eivät lausu palvelutasopäätöksestä?
- Kuntien huomiointi jää maakunnan tahdon ja näkemyksen varaan?
 - Maakunta kompensoinee laista puuttuvia kuntayhteyksiä?

Kunnat osana kansallista varautumisen suorituskykyä.

- Pääministeri Sipilän ”Alueellinen varautumisen yhteensovittamisen” –malli ei ollut rakenneriippuvainen aihio vaan ratkaisuesitys yhteiskunnalliselle tarpeelle varautumisen koordinaation ja omistajuuden vahvistamiseen.
- Varautumisessa onnistumista ja tehtäväkohtaista kyvykkyyttä ei ratkaista organisaatio kerrallaan, vaan se syntyy yhteistä suorituskykyä kehittämällä.
- Kuntien suorituskyky muodostaa keskeisen osan maakunnan varautumisen alueellisesta suorituskyvystä.
 - Kunnilla mm. vastuu perusinfrastruktuurin tuottaminen ja ylläpitäminen, joilla suora vaikutus maakuntien varautumisen tasoon.

Varautuminen toteutetaan yhteisten perusteiden ansiosta tehokkaasti

Maakunnan ja kunnan keskinäisriippuvuus ymmärretään

Varautuminen muodostaa eri turvallisuustilanteet kestävän perustan

Yhteistyössä toteutuva laaja-alainen turvallisuustilanteiden muutosten seuranta toimii vakioidusti

Maakunta ja kunta kykenevät välittömästi käynnistämään turvallisuustilanteiden edellyttämät toiminnot

Luottamusta ylläpitävä rakenne maakunnan ja kunnan yhteistyöhön

Vakioudut yhteiskäytännöt vahvistavat maakuntien ja kuntien avointa yhteistyötä

Koko maakunnan alueen varautuminen on yhteensovitettua

**KUNTA
LIITTO**